

Exkurze za sociálním zemědělstvím

Celostátní síť pro venkov a Tematická pracovní skupina Sociální zemědělství – návrh systému opatření pro podmínky ČR ve spolupráci s Asociací sociálního zemědělství uspořádaly ve dnech 24. a 25. června 2019 Exkurzi za inspirací a příklady z praxe v oblasti sociálního zemědělství.

V pondělí 24. června se skupina z různých koutů naší republiky, složená ze zemědělců, úředníků, zástupců Místních akčních skupin, studentů, akademiků i reprezentantů neziskových organizací, vypravila na sociální Levandulovou farmu ve Starovičkách Lavandia (<https://www.levandulezmoravy.cz/>). Jedná se o firmu poskytující chráněná pracovní místa lidem z blízkého okolí, kteří pracují na levandulovém poli či vyrábí širokou škálu produktů na bázi levandule ve spolupráci s okolními podnikateli. V těchto červnových dnech se stává velmi navštěvovanou místní atrakcí díky lánům rozkvetlé levandule, která zkrášluje svahy za obcí.

Ze Staroviček se skupina přesunula do Velkých Hostěradek, kde si exkurzanti mohli prohlédnout pozemky spolku Veselá Biofarma (<http://www.veselabiofarma.cz/>) se starými odrůdami obilnin a dalšími méně známými plodinami. Zároveň si poslechli příběh připravovaného sociálního podniku Jasan, s.r.o. Lidé s postižením se zde budou podílet na pěstování a zpracovávání zeleniny a využijí jak vnitřní, tak venkovní prostory spolku.

Druhý den, úterý 25. června, začal návštěvou vídeňské organizace Bio Forschung Austria (<https://www.bioforschung.at/>), která se zabývá výzkumem ekologického zemědělství. Za seminární místností se však rozkládají rozlehlé pozemky, které využívají jednak zaměstnanci ústavu pro vlastní pokusy, jednak slouží jako komunitní zahrada pro veřejnost. Všechny postupy, od přípravy půdy, setí, sázení i ošetřování rostlin, probíhají v souladu s pravidly ekologického zemědělství.

Po komunitní zahradě následovala sociální, respektive chráněná zahradnická dílna pro osoby s kombinovaným postižením, která se rozkládá rovněž na okraji Vídně a spadá organizaci Gemeinwesenintegration und Normalisierung (<https://www.gin.at/>). Klienti zde pracují každý den v zahradě a ve sklenících, z vlastní úrody si připravují pokrmy a část prodávají zájemcům z veřejnosti prostřednictvím bedýnkového systému.

Posledním místem návštěvy, skutečnou sociální farmou rozléhající se nad kopci za Vídní, byla rodinná

farma 3-er Hof (<https://www.3er-hof.at/>). Na této farmě hospodáři kombinují živočišnou a rostlinnou produkci, kompostují komunální odpad, pořádají animoterapeutické programy s pomocí koňů, ovcí, vepřů či organizují vzdělávací kurzy. V malé místní pekárně pečou sladké i slané pečivo z vlastních obilnin lidé se zdravotním postižením, kteří by bez této pomoci zůstávali v izolaci vlastních domovů na venkově. Hospodářství žije díky laskavé a energické farmářce, která si venkovský život zcela přirozeně spojuje s odpovědností za životní i sociální prostředí.

Sociální zemědělství je chápáno jako způsob využití zemědělského podniku coby prostředí pro terapii, sociální integraci, rehabilitaci nebo zaměstnávání osob se speciálními potřebami. V České republice v posledních letech zájem o sociální zemědělství neustále vzrůstá a souzní s podporou chytrého

venkova. Exkurze na sociální farmy na jižní Moravě a v Dolním Rakousku se ukázala jako jeden ze způsobů, jak prohloubit znalost sociálního zemědělství a promyslet jeho častější realizaci v našich podmínkách.

Eliška Hudcová

Asociace sociálního zemědělství, z.s., www.socialni-zemedelstvi.cz